Zaterdag 24 Juni 1933 No. 25

OVERZICHT VAN DE INLANDSCHE EN MALEISCH-CHINEESCHE PERS

samengesteld door het

Kantoor voor de Volkslectuur en aanverwante aangelegenheden

(Verschijnt wekelijks)

DE REDE VAN DEN G.G. IN DEN VOLKSRAAD

Djawa Barat, Sinar Pasoendan, Adil, Darmo Kondo, Oetoesan Indonesia, Sin Tit Po, Siang Po, Sinar Deli.

Djawa Barat (15 Juni) kan zich niet geheel vereenigen met de in de regeeringsverklaring verkondigde meening dat: „de tegenwoordige benarde omstandigheden een goeden voedingsbodem vormen voor onrust, ontevredenheid en misnoegen" en dat „jammer genoeg van deze omstandigheid door sommigen gebruik gemaakt wordt om politieke doeleinden na te streven, waardoor het gevaar van verstoring van rust en orde vergroot en dus ingrijpen van bestuurszijde geboden wordt". Ook wanneer de malaise geweken is, zal, meent het blad, de Indonesische politieke beweging haar actie voortzetten en ze zal niet eindigen, alvorens de Indonesiërs hunne rechten verkregen hebben. Evenals voor de *Bintang Timoer* (zie vorig Overz. blz. 370) is het feit, dat de Landvoogd niet gelooft aan de aanwezigheid van politiek opzet in de actie tegen de wilde-scholen-ordonnantie en de miltpunctie, voor het blad een bewijs, dat Z.E. zich niet laat beïnvloeden door de „asmodée-pers". Het blad herinnert er aan, steeds betoogd te hebben, dat het verzet in het Garoetsche tegen de miltpunctie uitsluitend een uitvloeisel is van piëteit voor de gestorvenen. De verklaring, dat Z.E. in de Zeven Provinciën-affaire ook geen politieke actie en rassentegenstelling ziet, brengt het blad onder de speciale aandacht van den heer Rhemrev, hoofdleider van de Nifo, die in de muiterij een poging tot omverwerping van het Nederlandsche gezag constateerde. Het blad vraagt wie er nu stookte, de bruine pers of Rhemrev?

Ook de *Sinar Pasoendan* (19 Juni) heeft van de rede van den Landvoogd den indruk gekregen, dat Z.E. een zelfstandig oordeel heeft, en zich niet laat beïnvloeden door „de blanke pers voor welke

het een genoegen schijnt te zijn om der Regeering allerlei suggesties aan de hand te doen." Z.E. staat pal tegenover den druk van de V.C., die voortdurend haar van hebzucht en egoïsme getuigend geluid doet hooren. Ook dit blad wil deze verklaring onder de bijzondere aandacht van de Europeesche pers brengen. Naast eerbiediging van de overtuigingen der bevolking vraagt het blad ook aandacht voor de moeilijke levensomstandigheden van de landskinderen.

Adil (16 Juni) onderscheidt drie voorname punten in de „Pedjambon-rede": over het parlementarisme, m.a.w. den Volksraad; over economischen steun aan de bevolking, en over de politieke beweging. Uit het gedeelte over den Volksraad blijkt volgens het blad duidelijk het verschil van meening tusschen den Landvoogd en den huidigen Vice-president van den R.v.N.I. Deze wil afschaffing van den Volksraad, terwijl de G.G. dien raad als onmisbaar heeft gekwalificeerd. Er is echter een maar aan verbonden, want er wordt ook een klacht geuit over te groote inmenging van den Volksraad, zooals in begrootingszaken e.d.; een en ander zou de taak der regeerings-organen verzwaren, en te veel tijd vergen. De Regeering wil dus een Volksraad, die het haar niet te lastig maakt. Wat het tweede onderwerp betreft: weliswaar zal de welvaart der bevolking worden bevorderd, maar ..... er zijn hier twee lagen der bevolking, de gekoloniseerden en de kolonisators. Over het bestaan van het gekoloniseerde volk wordt in de rede niet gerept; er is met geen woord gesproken over speciale voornemens om de volkswelvaart te bevorderen, zooals zoo vaak door vroegere landvoogden is gedaan. Wel heeft de Landvoogd den Hollandschen kapitalisten goede hoop gegeven, door zijne belofte van regeeringssteun aan de cement-, asphalt- en ijzerindustrie. Dat de Regeering hare aandacht aan deze zaak wijdt, is niet te verwonderen, wanneer men indachtig is aan de concurrentie van Japan. Nu Japan ook op industrieel gebied begint op te dringen, is het geen wonder dat men meent aan de Nederlandsche industrie steun te moeten geven want juist deze industrie heeft veel geld in de zakken der Nederlandsche kapitalisten doen overgaan.

Ten aanzien van de politieke verwikkelingen in dit land erkende Z.E. dat de arbeid der Regeering zwaar was, en deze erkenning houdt in dat de politieke beweging thans in snel tempo gaat. Zoowel aan genen als aan dezen kant. Maar, hoe moeilijk de situatie ook zij, de Regeering heeft thans een sterken man naast zich: Minister Colijn. Wat Colijn voor het Indonesische volk beteekent, laat schr. buiten beschouwing. Overigens vindt schr. dat de rede van den Landvoogd niets nieuws gebracht heeft: „Nichts Neues von Pedjambon."

Ten aanzien van de politieke paragraaf in de rede van den

G.G. teekent Std. (het Volksraadlid Soetadi) in de *Darmo Kondo* van 16 Juni aan, dat reeds in den loop van de vorige maand geruchten de ronde deden over actie van zekere zijde, met de bedoeling de regeering krasser te doen optreden tegen de roode ambtenaren. Dit is in de rede bewaarheid. Schr. wijst op de overeenstemming daarvan met het beginsel- en strijdprogram der N.I.F.O. Deze rede brengt dus een nieuw geluid, want hoezeer ook door vorige landvoogden het standpunt is gehuldigd dat de regeering kras optreden moet tegen alwie de rust en orde in dit land zou kunnen verstoren, een positieve verklaring daaromtrent, als in deze rede geuit, heeft men nimmer tevoren gehoord. Schrijver geeft toe, dat een ambtenaar in dienst niets mag doen wat in strijd is met de regeeringsbeginselen, doch dit nieuwe verbod beteekent een vonnis, uitgesproken over alle volksbewegingen die non-coöperatieve beginselen hebben. De P.N.I., P.I., P.S.I.I. en derg. vereenigingen worden daardoor tot voor landsdienaren verboden vereenigingen verklaard, omdat ..... ze non-coöperatie tot beginsel hebben. Na de huiszoekingen van 29 Dec. '29, die tot de gevangenzetting van Ir. Soekarno hebben geleid, is de P.N.I. zelfs niet verboden. De landsdienaren hadden als burgers dezelfde rechten als de particulieren. Al vertrouwt schr. dat deze nieuwe houding vooraf goed overwogen en niet dan na overleg met de adviseurs bekend gemaakt is, ze zal toch onaangename gevoelens verwekken bij de inheemsche landsdienaren, omdat ze in de rede in direct of indirect verband werd gebracht met de muiterij op de Z.P. Die mag geen reden zijn om alle ambtenaren te treffen. Met eerbiediging van de bevoegdheid der regeering om te waken over het heil van land en volk, meent schr. toch dat het beter geweest ware, indien bij dit verbod rekening ware gehouden met de gevoelens der landsdienaren, die bij alle verslechting van hunne positie thans ook nog het grievend gevoel krijgen dat hun rechten als burgers worden verkort .....

Uit het financieele gedeelte der rede stipt de schr. in het volgende nr. (17 Juni) in het bijzonder aan hetgeen de G. G. zeide over de plannen tot een andere verdeeling der vlootkosten tusschen Nederland en N. I., tot conversie der Indische leeningen en over de ponden-transactie met de Ned. en de Javasche Bank, benevens de mogelijkheden der economische wereldconferentie. Van dit laatste zegt schr. dat men weliswaar vrij is de volste verwachtingen te koesteren omtrent het welslagen dier conferentie, doch dat het teveel gehoopt zou wezen om te denken dat daardoor het zoo groote tekort der begrooting weggewerkt zou kunnen worden. In dit verband waardeert schr. ten zeerste de erkenning dat deze begrooting noodgedwongen met een tekort *moet* sluiten, en dat een dergelijke toestand niet mag worden verergerd door

versobering of bezuiniging dan wel door verzwaring van lasten. Een dergelijke financieele politiek zou immers voor beide zijden, volk en regeering, ellende brengen. Al moet men de bezuiniging op landsuitgaven billijken, een sterke bezuiniging waarbij de vitale belangen van het volk worden genegeerd, zou de volkskracht verminderen. De landsbegrooting mag niet vergeleken worden met die eener naamlooze vennootschap die winst moet maken en een kloppende begrooting moet hebben. Voor schr. staat het nog steeds vast, dat het tekort en de Indische schulden nog niet in verhouding staan tot den rijkdom en het vermogen van dit land. Dat een begrooting een tekort aanwijst, is een gewoon verschijnsel; een tekort mag geen motief zijn om het bezuinigingsmes nog krachtiger te hanteeren, enkel om de begrooting kloppend te maken.

In het nr. van 19 Juni het economisch beleid besprekend, wijst schr., evenals ook in andere bladen is gedaan (zie vorig Overz. blz. 371), op het lage cijfer der Inh. werkloozen in de registers der arbeidsbeurzen. Het totaal zal wel tien maal zoo groot zijn.

Het ligt volsterkt niet in de bedoeling van schr. om te „politiseeren", doch als de regeering voelt, dat wel en wee der bevolking in haar handen ligt, zal zij niet stil k u n n e n blijven; hoe het ook zij, men moet toch eten, en waar moet het eten vandaan komen als er geen verdiensten zijn door gebrek aan werk? In Amerika en Europa houdt men zich ernstig bezig met het werkloosheidsvraagstuk; in Duitschland is zelfs een groote leening uitgeschreven ten bate der werkverschaffing. Dat is een daad! In de landvoogdelijke rede daarentegen wordt hierover maar vluchtig gesproken en er zijn slechts schamele bewijzen van werkverschaffing, als men in aanmerking neemt het groote aantal Inh. werkloozen. Intusschen wordt de toestand met den dag erger, omdat de werkgevers, door achteruitgang van hun zaken daartoe genoopt, doorgaan met arbeiders te ontslaan. Ook de regeering is daartoe gedwongen.

Wat in de rede gezegd is over voornemens tot steunverleening, betreft hoofdzakelijk de uitheemsche kapitalisten en 's lands kas. Het regeeringsoptreden t.a.v. de thee-, rubber-, en suikerondernemingen getuigt van ijver te dien opzichte, en het rijstinvoerverbod is een prijzenswaardige daad, maar het valt schr. moeilijk de vraag achterwege te laten of dit optreden niet grootendeels ten voordeele komt aan de kapitalisten? En de padi? Gaat men de zaak goed na, dan is het nog niet zeker of het verbod wel winst voor den landman oplevert, daar de rijstpellerijen reeds voor millioenen hebben opgeschuurd. Of de padiprijzen nu werkelijk aanmerkelijk gestegen zijn is ook nog niet officieel vastgesteld; een feit is dat de prijzen nog steeds dalen, mèt of zonder verbod. Door opkoop van de padi van den tani zou de regeering echter in staat gesteld

worden de rijst in goede tijden weer te verkoopen, terwijl tevens de landrente kon worden voldaan.

De medewerker Ids. van de *Oetoesan Indonesia* (die den laatsten tijd meermalen hoofdartikelen schreef) vindt niets nieuws in de financieele paragraaf: er komt te weinig geld binnen en er moet zoo veel uitgegeven worden, etc. Het is echter wel goed dat men dit weet, teneinde zijn houding te kunnen bepalen. Wat echter actueel blijft, is het vraagstuk van de bestuurshervorming; schr. bedoelt de vraag, of de kabinetswisseling in Nederland van directen invloed zal wezen op het bestuurssysteem hiertelande. Men weet, dat dr. Colijn een ingewortelde voorliefde heeft voor een regeering welke naar dictatuur zweemt. De vraag die het volk zich stelt, n.l. of dat straks ook duidelijker aan het licht zal komen in het Indische bestuursstelsel, is op zijn plaats, vooral ook omdat het volk van Indonesië over het algemeen genomen een volledige volksvertegenwoordiging vraagt, een volwaardig parlement, dat inderdaad de belangen van land en volk kan behartigen. Ieder weet dat de tegenwoordige Volksraad verre van ideaal is. Zullen de rechten en bevoegdheden van den Volksraad worden vermeerderd of verminderd? Of zal er tenslotte een echt parlement komen? Het standpunt van dr. Colijn in aanmerking genomen, is de verwezenlijking daarvan nog verre. En gelet op de rede van den G.G. valt de conclusie te trekken, dat de Volksraad aan rechten en bevoegdheden zal verliezen, hetgeen natuurlijk te wijten is aan den zoetjesaan naar voren komenden wensch van Colijn. Schr. haalt de passage aangaande den Volksraad en deszelfs bemoeiïngen aan, om dan te zeggen dat wie zijn gedachten weet te ordenen en alle factoren in Nederland en N.I. onderkent, reeds voelt aankomen, dat de Volksraad straks zijn bevoegdheden zal zien ingekrompen. Met den verwarden toestand in Europa en het ministerschap van Colijn voor oogen, kan het Ind. volk niet anders dan meer en meer tot de overtuiging geraken, dat een volwaardig parlement slechts bereikt kan worden in een Onafhankelijk Indonesia.

Een andere schrijver, Bp., spreekt in het volgende nr. (17 Juni) van het „fiasco van het kapitalisme", waarvan Ned. Indië eveneens de harde slagen voelt. Schr. betoogt dat de volgens kapitalistisch program gevoerde economische strijd tusschen de mogendheden gestuit is op een krachtige rots: het te klein worden van de markt. De kapitalistische landen zien zich geplaatst voor het vraagstuk: vooruit of achteruit, maar beide wegen leiden tot maatschappelijke ruine in het eigen land, terwijl stilstand niet mogelijk is vanwege den druk van buiten. De economische wereldconferentie te Londen wil het vraagstuk tot een oplossing brengen, maar naar schr. meent kunnen er slechts compromis tusschen de onderscheidene landen

uit resulteeren. En al zijn die compromis verkregen, ze zullen niet bestendig zijn; men lette slechts op het verdrag van Versailles e. d. Het bestaan in Ned. Indië wordt hoe langer hoe moeilijker, daar het land in politiek, economisch en financieel opzicht nog te veel afhankelijk is van het wereldkapitalisme, dat nu een crisis doormaakt.

In de *Sit Tit Po* van 16 Juni concludeert de red. Pouw Kioe An naar aanleiding van de financieele en economische beschouwingen in de rede, dat Indonesia aan den rand van een bankroet staat. Hij betreurt het, dat niet uitvoeriger is gesproken over de moeilijkheden der onderscheiden bevolkingsgroepen. De werkloozen-cijfers zijn veel te laag; dat van de Chineesche, 850, lijkt wel „een zandkorrel in de woestijn". Tal van Chineezen willen zich niet aan het arbeidsbureau opgeven omdat zij meenen dat zulks toch nutteloos is. Schr. wijst op het angstwekkend aantal faillissementen van handelaren die gewend zijn met duizenden om te springen van andermans geld. De toestand zal nog duisterder worden als de reeds zware volkslasten nog worden vermeerderd. Aller oogen zijn op de regeering gevestigd, maar thans wordt te verstaan gegeven dat men geen goeds behoeft te verwachten van het komende jaar. Hoe lang dit nog duren zal, is moeilijk vast te stellen. Summa summarum is de rede dus allesbehalve bevredigend.

De red. Saroehoem, die in hetzelfde nummer eveneens de rede bespreekt, gelieft daarin te lezen dat de Indische regeering, behalve de zorg voor haar eigen huishouding, ook de haar door Nederland opgedrongen taak heeft om mede te helpen aan de betaling der door Nederland in het buitenland o.m. Amerika, aangegane schulden (een averechtsche interpretatie van de passage over de conversie der Indische leeningen. — Rapp.). Deze door Nederland opgelegde taak, zegt schr., verzwaart de financieele moeilijkheden der Indische regeering nog eens extra. Verder verwijt schr. der regeering, dat zij wel een verklaring heeft afgelegd omtrent de bijna onoplosbare financieele moeilijkheden, doch geen enkele richtlijn ter verbetering van den toestand heeft aangegeven. Hij stelt daartegenover de verklaringen van President Roosevelt over den gouden standaard als wapen voor economische verbetering; de G. G. heeft blijkbaar geen oogen voor de handelspolitiek, welke nu in het brandpunt der internationale belangstelling ligt en een strijd ontketend heeft waarvan ook Indonesië de slagen voelt. Het is de buitenlandsche handelspolitiek, die het Indische economische leven ontwricht heeft. Naar schr. meent is er een goed middel: te beletten dat Indisch geld uit Indië gaat, b.v. door geen geld meer naar Europa te zenden voor aankoop van artikelen van Europeesch fabrikaat, en door extra-belasting op

importgoederen, daar in Indië al te veel stock daarvan is. Dit slaat ook op Japansche goederen, ondanks alle „logica" van Moh. Hatta, die aanvoerde dat de Japansche goederen door hun goedkoopte binnen de koopkracht der bevolking liggen.

Wat de G. G. over het werkloozenvraagstuk zeide, had Z. E. volgens schr. liever onbesproken moeten laten. Want wie is er mede oorzaak van werkloosheid? In de rede van den G. G. zelf wordt er antwoord op gegeven, n. l. in de passage over voortzetting der bezuiniging, dus vermeerdering van het aantal werkloozen!

Van het rijstinvoerverbod trekt niet het volk de voordeelen. Koesoemo Oetojo, promotor van dezen maatregel, kent volgens schr. de desamenschen en de tani's niet voldoende. De prijsstijging van de padi komt niet den tani, doch den ondernemingen ten goede, die haar suikervelden weer aan den tani verhuren kunnen. Door de stijging der rijstprijzen wordt het levensonderhoud ook duurder, daar het volk de rijst koopen moet van de voor het meerendeel niet-Inheemsche tusschenhandelaren!

Het verzet tegen de wilde-scholen-ordonantie heeft eenige spanning veroorzaakt bij de Regeering; zij heeft een nederlaag, vooral een moreele nederlaag, geleden. Zij kent nu de kracht van het innerlijk verlangen der Indonesiërs, coöperatoren, non-coöperatoren en liberalen, en zal blijkbaar niet zoo gemakkelijk meer overgaan tot de samenstelling van een ontwerp, waarin zij gehoor geeft aan opruïng van de zijde der blanke pers of van de rechtsche partijen, die van bestuurszaken niets weten.

In de *Han Po* wordt 16 Juni opgemerkt, dat de woorden van den G.G. betreffende regeeringssteun aan de Indische industrie een onderschrijving zijn van het reeds eenigen tijd merkbaar geworden streven van regeeringszijde om hulp te verleenen door aan de gouvernementsdiensten op te dragen, bij de aanschaffing van artikelen den voorkeur te geven aan binnenlandsch fabrikaat. Schrijver brengt dit in verband met de Japansche dumping, en het verheugt hem dat de G.G. ook de cement-industrie noemde, zulks in verband met den precairen toestand van de cementfabriek Indaroeng bij Padang. Schr. hoopt dat de regeering dergelijken steun ook zal geven aan andere takken van handel en industrie.

De *Djawa Tengah* (16 Juni) vindt in de rede een bewijs dat de regeering nu werkelijk de klachten uit het publiek over te zware belastingen en moeilijke omstandigheden gehoord heeft. Dit stemt tot verheuging, omdat totdusver de politiek van den fiscus gebaseerd was op de stelling, dat de belastingen nog niet hoog genoeg zijn wanneer de menschen nog niet piepen. Men héèft geschreeuwd, omdat naast de belastingopvoering nog de slechte tijden kwamen en vermindering van inkomsten, maar de fiscus voerde daartegen aan

dat die inkomstenvermindering geneutraliseerd werd door de daling der prijzen van de levensmiddelen. Hiertegen komt schr. op: wanneer die prijzen eens niet daalden, hoe kwam men dan aan geld voor de belastingen? En dan gaf de regeering nog het oude deuntje te hooren van zich te moeten aanpassen aan de tijdsomstandigheden. Jammer genoeg wees zij niet aan, hoe men dat doen moet. Men kan weliswaar noodgedwongen op diverse uitgaven wat bezuinigen, maar men heeft het niet in zijn macht om de belasting te verminderen. Nog een andere aanleiding tot vreugde vindt schr. in de regeeringsverklaring inzake de oprichting van een Indische maatschappij voor individueele werkverschaffing. Schr. hoopt slechts dat de nieuwe organisatie een ander systeem zal volgen dan het comité tot steun aan werkloozen, dat, daar het van giften leven moet, zijn steun slechts kan geven aan dat deel der bevolking dat het meeste geven kan. Het steuncomité heeft inderdaad veel bijgedragen voor de leniging van den nood in de gezinnen, speciaal de Europeesche gezinnen, maar als men de zaak dieper beschouwt, kan financieele steunverleening alléén niet volkomen helpen, en is ze min of meer oorzaak van moreel bederf. Werkverschaffing tegen lage loonen zou veel beter zijn.

Siang Po (16 Juni) vindt de financieele en economische paragraaf in de rede van het meeste belang voor zijn groep (de Chineezen). De rede toont nog duidelijker aan dan in vorige jaren, in hoe slechte omstandigheden men verkeert. Wat de G. G. zeide over den toestand der geldmiddelen, wijst er op dat deze zijn als een elastiekje dat niet verder kan worden uitgerekt. De belastingen kunnen niet meer verhoogd en de uitgaven kunnen niet meer verminderd, omdat dat afbraak zou beteekenen; intusschen blijft het tekort groot. Men is als het ware op dood spoor. Door de Reg. zelve is hierop gewezen en dat stemt hoopvol, daar immers van de Reg. verwacht kan worden dat zij dan ook al het mogelijke zal doen om daaraan een einde te maken. Zij doet echter beter, niet te veel te rekenen op de uitkomsten van de economische wereldconferentie. De geest der volkeren is nog te slecht, dan dat vrede op economisch gebied bestaanbaar is.

Met volle waardeering verneemt schr. van het regeeringsvoornemen tot uitbreiding van de werkgelegenheid. Al kost een en ander geld, men moet er mee accoord gaan. In moeilijke tijden moet men niet alleen ijveren voor vermindering van uitgaven, doch ook voor een *gezonde* vermeerdering van inkomsten, d.w.z. niet uit belastingen.

Nog meer verblijdend is, dat de Red. slechts ware verbetering wil en geen kunstmatige, zooals in Engeland bereikt is door de devaluatiepolitiek.

Het Economisch Werkplan.

In *Djawa Barat* (17 Juni) verklaart A.H. Wignjadisastra, dat, na nauwkeurige lezing van het „Economisch Werkplan" zijn conclusie luidt: „men moet het nemen voor wat het is!" En zelfs die woorden wil hij terugnemen, indien blijkt dat het „plan" maar een suggestie is, m.a.w. niet in practijk gebracht kan worden, omdat ..... er geen speciale post voor op de begrooting is gebracht. Uit de desbetreffende verklaring — welke schr. in Hollandschen tekst aanhaalt — valt op te maken dat het volk er òf heelemaal, òf slechts weinig vruchten, en dan nog pas na langen tijd, van zal plukken. In dien tusschentijd raakt het al lang uitgeput. Maar de Regeering erkent zelf (schr. haalt weer aan), dat: „ ..... de omstandigheden niet de mogelijkheid bieden welvaart te scheppen of te verhoogen, doch tot het inspannen van alle beschikbare krachten en middelen nopen om het economisch leven voor verdere uitputting te behoeden en de Indische samenleving te sterken voor economisch verweer." Van de non-coöperators is men het gewend dat zij *masa bodo* zeggen, maar de coöperatoren hoeven in dit geval niet „bravo!" te roepen, want de vrucht van het werkplan zal niet zoo groot zijn. Met wat over steun aan de rijstplanters gezegd is, gaat schr. accoord; als het rijstinvoerverbod er niet was, zou de kans bestaan dat de prijzen dermate daalden dat de padi niets meer waard was. Nu kan de tani zijn padi toch nog verkoopen, al is het niet tegen de vroegere prijzen. Maar dit resultaat mag aan den anderen kant voor de tani's en volksleiders geen reden zijn om de handen in den schoot te leggen, vooral als men werkelijk streeft naar economische onafhankelijkheid. Self-supporting, selfhelp, geloof in eigen kracht, zijn immers de leuzen? Kang Marhaen plant padi. Maar hij kan geen rijst maken, is gedwongen om er bij den taokeh van de pellerij voor te hurken en de sembah te maken. Kang Marhaen, Mas en Raden Mas Pandji zelfs, eten rijst. Maar zij moeten die halen in de waroengs van anderen, niet bij de rijstplanters. Kang Marhaen verkoopt zijn padi tegen lage en koopt ze terug tegen hoogere prijzen. De tijd is nu gekomen om zelf te planten, zelf rijst te maken en zelf rijst te verkoopen. Het is de plicht der leiders, om zich met deze zaak te bemoeien. Politiek voor de economie brengt wellicht economie voor de politiek. En mochten de politieke partijen geen tijd hebben om zich met de economie van Marhaen te bemoeien, dan zullen er zeker wel andere vereenigingen zijn die dat doen.

DE ECONOMISCHE TOESTAND

Pertja Selatan, Koemandang Ra'jat, Pewarta Deli, Soeara Oemoem.

Padi.

In het volksblad *Koemandang Ra'jat* van 19 Mei teekent S. naar aanleiding van de interpellatie van den heer Koesoemo Oetoyo in zake de door de Java-Bode gesignaleerde prijsdaling van rijst in het Indramajoesche aan, dat de val van den rijstprijs een gevolg is van de pogingen der rijke rijsthandelaren om zoo groot mogelijke winst te behalen. Hij vermoedt, dat de prijs niet alleen in Indramajoe gedaald is, maar vooral in de kleinere desa's, die moeilijk door krantenmenschen te bereiken zijn. Hij roept daarom de medewerking in van de afdeelingen van B.O. of van andere vereenigingen voor het verstrekken van de noodige inlichtingen, waarschuwt tegen de groote macht van kartels, trusts of syndicaten, en voorspelt een groote débacle voor de tani's, indien de rijsthandelaren zich in een stevigen bond zullen hebben vereenigd. Er zijn h.t.l. nog geen krachtige boeren- of vakbonden. Alleen desalieden in de naaste omgeving van groote steden kunnen hun toevlucht zoeken bij vereenigingen als B.O., P.B.I. en Partindo, maar in de verafgelegen dorpen zijn zij aan hun lot overgelaten.

In aansluiting op bovenstaande beschouwing merkt „Mojo" in de *Koemandang Ra'jat* van 8 Juni op, dat ondanks de goede oogsten de economische omstandigheden van de tani's er niet op zijn vooruit gegaan. Hij schrijft dat toe aan den val van den rijstprijs, op sommige plaatsen kost 1 datjin rijst maar 80 ct. Schr. oefent critiek uit op de desabanken, die practisch geen steun zijn voor de tani's, wijst op de vooral thans zwaar gevoelde heeren- en desa-diensten, verder op de strenge inning van de belasting, van de landrente, die slechts met 15 à 25% is verlaagd, terwijl de producten-prijs met 50% is gedaald. Schr. vraagt zich af, of de Regeering, die voor de levering van voeding voor het leger, de gevangenen enz. openbare aanbestedingen moet houden, niet practischer deed de belasting in rijst te laten betalen?

Volgens *Pertja Selatan* van 15 Juni moeten de lage prijzen van de padi in het Indramajoesche geweten worden aan het feit, dat de rijstpellerijen, gebruikmakend van de groote geldschaarschte in de kampongs, het door onderlinge afspraken in de hand hebben om eenzijdig tarieven vast te stellen. Zij wachten in den regel met den opkoop, totdat de padivoorraad in de desa's zich opgehoopt heeft en de tani's in hun behoefte aan contanten voor elke vraag van de pellerijen zwichten. Toch wijst de lage padiprijs niet op overproductie; de import hier te lande is grooter dan de export.

De Regeering wachte niet te lang met den padiopkoop! De tani's kunnen hun padi niet lang bewaren in deze tijden van geldschaarschte.

Pewarta Deli van 3 Juni wijst op den afnemenden uitvoer van rijst uit Tapanoeli naar Fort de Kock en op het dreigende gevaar, dat in 1934 het gewest niet in de eigen behoeften zal kunnen voorzien. Het blad meent de oorzaak van dezen ongunstigen toestand te moeten zoeken in de grillen van de rivier Angkola, die bij hoogen waterstand of bandjir een anderen loop volgt en uitgestrekte akkers in moerassen verandert. Doelmatige irrigatiewerken zijn hier dus in de eerste plaats noodig. Voor het totstandbrengen van dergel. werken verdient het aanbeveling heerendienstplichtigen te recruteeren, die op het oogenblik nog te veel aan het werk worden gezet voor den aanleg en verbetering van niet bepaald noodige wegen.

Coöperatieve Desa-vereenigingen.

Over de coöperatieve landlieden-vereeniging Roekoen Tani die in den laatsten tijd in den Oosthoek meer en meer van zich doet spreken en reeds verscheidene afdeelingen bezit, werd door Dr. R. Soetomo, een der promotors, in de *Soeara Oemoem* van 23 Mei geschreven, dat het ontstaan der vereeniging te danken is aan het feit, dat Kromo zich niet capabel bevonden heeft om de pachtconflicten met de suikerondernemingen op andere wijze tot een voor hem bevredigend eind te brengen.

De „Roekoen Tani"-geest heeft natuurlijkerwijs ook de belangstelling der desahoofden en desabeambten getrokken, en Schr. vindt het jammer, dat den desahoofden, vooral in het Sidoardjosche, verboden is zich met de „Roekoen Tani" te bemoeien. Op conferenties, waarbij de Patih als dienstdoend Regent en de Ass. Res. aanwezig waren, is bekend gemaakt, dat de desahoofden, overeenkomstig den wensch van den Resident, op poene van ontslag, geen lid dier vereeniging mogen worden. Schrijver vindt, dat alleen de P.G. het lidmaatschap van een vereeniging kan verbieden en vraagt zich af, of het verbod inderdaad van den Resident, of wellicht alleen van de ambtenaren in Sidoardjo afkomstig is? Een dergelijke opdracht kan worden opgevat als een vijandige daad tegen de vereeniging, met de bedoeling de georganiseerde „gogols" geen gelegenheid te geven om voor hun rechten op te komen. Schrijver doet een beroep op de volksleiders om de tani's te helpen.

In de *Soeara Oemoem* van 9 Juni deelt het voorbereidend Comité voor het Congres Roekoen Tani mede, dat ter voldoening aan het besluit van het onlangs te Solo gehouden congres van de P.B.I., van 8 tot 9 Juli a.s. te Soerabaja een congres Roekoen Tani zal worden gehouden. Het verzoekt den afdeelings- en kring-

besturen der P.B.I., dit bekend te maken. Elke afd. mag een en elke R.T. drie afgevaardigden zenden. Het congresprogram vermeldt een besloten en een openbare vergadering. Op de besloten bijeenkomst zal gesproken worden over de macht der desa, over het desabestuur en over de loemboeng Roekoen Tani, terwijl op de openbare vergadering onderwerpen als „landrente in verband met klachten van het desavolk" en „coöperatieve Landbouwbank", zullen worden behandeld. Den congressisten zal gelegenheid worden gegeven de Nationale Pasar Malam met de tentoonstellingen van inheemsche producten te bezoeken. Onder leiding van den heer Achmad Djais zal gelegenheid worden gegeven zich met Soerabajasche handelaren in verbinding te stellen. De regeling van het congres is in handen van het Adviesbureau Roekoen Tani.

De Soeara Oemoem van 9 Juni bevat het verslag eener conferentie der „Roekoen Tani" ressort Bangil, waarbij aanwezig waren eenige leden van het Soerabajasche Adviesbureau, o.w. de heer Soendjoto, alsmede verschillende vertegenwoordigers van afdeelingen uit de omgeving. Verteld werd hoe moeilijk het was de tani's van het nut van vereenigingen te overtuigen, voorts hoe de R. T. te werk moet gaan om de belemmerende bepalingen, den tani rakende, te doen verdwijnen. Ten slotte werd gewezen op de groote beteekenis van het op 8 en 9 Juli a.s. te houden congres annex nationale Pasar Malam.

Volgens bericht in de *Soeara Oemoem* van 12 Juni heeft het bestuur van den P.B.I.-kring Delanggoe (Modjokerto) met het voltallig bestuur van de Roekoen Tani vergaderd om over de voorstellen voor het a.s. congres te beraadslagen.

Met medewerking van den P.B.I.-voorzitter van Banjoewangi en van den kring Temoegoeroeh werd de Roekoen Tani afd. Temoegoeroeh door het Adviesbureau te Soerabaja geinstalleerd. Later had de installatie van de afdeeling Sraja plaats.

Uit Blitar wordt aan het blad bericht, dat over Amatkohir, lid der Roekoen Tani in de desa Tanggoeng, door een desapolitiebeambte aan den ass.-wed. werd gerapporteerd, dat hij iemand is van de (voormalige) Sarekat Rajat. De verdachtmaking is gebaseerd op het feit, dat genoemde Amatkohir den moed heeft gehad een desahoofd te ontmaskeren die schulden aan de bank had.

In de *Soeara Oemoem* van 17 Juni zijn de stellingen opgenomen van de praeadviezen over de „Coöperatie Landbouwbank Roekoen Tani" en de „Loemboeng Roekoen Tani". Die van het eerste praeadvies zijn o.m.: De tani's verkeeren in economisch en politiek opzicht in een slechte positie. De economische „welstand" van den tani manifesteert zich in zijn armoede. De te verleenen steun moet worden gegeven aan de tani-maatschappij in haar

geheel, omdat individueele hulp geen resultaten heeft opgeleverd. Het verleenen van steun moet gebaseerd zijn op het vertrouwen op eigen kracht in coöperatief verband. Gestreefd moet worden naar de verzameling van bezit in den vorm van geld, waarmede de strijd kan worden aangebonden tegen den verkoop van rijst beneden den marktprijs.

Het tweede praeadvies omvat de volgende stellingen: Het bestaan van de tani's hangt van hun loemboengs af. Door de invoering van de geldhuishouding worden de tani's meer en meer van hun loemboengs vervreemd en thans is er slechts een gering percentage, dat in het bezit is van een loemboeng. De Roekoen Tani moet streven naar het terugbrengen van het bestaan der tani's op den ouden basis, dus terug naar de loemboengs, die in moeilijke tijden in de behoeften moeten kunnen voorzien. Zij zullen dus tegenover de desaloemboengs komen te staan, die kapitaalvorming met daarna op rente zetten van dit kapitaal beoogen. De Loemboeng Roekoen Tani voedt den tani op om voor zich zelf te zorgen. Dit zal ten goede komen aan de verhoudingen tusschen volk en Overheid, tusschen den tani en zijn desa en het land.

Oetoesan Indonesia (15 Juni) bericht de oprichting van een coöperatie steunvereeniging M.A.R.S. te Grissee, door pandhuisbeambten; de beginselen mogen niet in strijd zijn met die van den P.P.P.H. Voorz. is Tjokrosoedarmo, secr. penn. Martodidjojo, 28 Juni zal een vergadering worden gehouden. Ook de plaatselijke agenten van politie denken een cooper. ver. op te richten met den mantri pol. als voorz.

Werkloozensteun.

Oetoesan Indonesia meldt dat op initiatief van Darsoeki in de kampong Penembahan een werkloozenorganisatie „Boedi Oesahaning Kemlaratan" is opgericht. B. O. K. wordt gerekend van 2 April 1933 te hebben bestaan, heeft thans 155 leden, gewezen toekang kajoe, t. politoer, stoelenmatters, naambordjesmakers, wasscherijpersoneel enz.

Volgens mededeeling o.m. in *Oet. Ind.* van 15 Juni, is het geld, dat de padvinders der verschillende afdeelingen van de K.B.I. op de „hari kebadjikan" van dit jaar (8 Februari, Diponegoro-dag) bijeengezameld hebben, een bedrag van f 600, in handen gesteld van een comité, ten bate van hulpverschaffing aan werklooze landgenooten. Het comité, dat bestaat uit de heeren Iskandar Brata (voorz.), Djamin, Margono, Mevr. Hardjono en Seger, geholpen door het dag. best. der K.B.I., Mevr. Abdulrachman, S. Sastroamidjojo en Soegandi Pringgoatmodjo, en de jur. adv. Mr. Hadi, zal een stichting worden, ten doel hebbende:

steunverleening in geld of metterdaad aan Indonesische werkloozen, voorts zal een bureau worden opgericht waar werkloozen gratis advies kunnen krijgen; voor onderdak zal worden gezorgd; geschriften en brochures ten bate der werkloozen zullen worden uitgegeven e. d. Het fonds zal aangevuld worden uit inzamelingen en financieele dan wel andere steunverleening uit alle klassen der maatschappij, het organiseeren van voetbalwedstrijden, fancy fairs e. d.

Het eerste werk zal zijn de oprichting van een tehuis voor werkloozen te Batavia.

DE MILTPUNCTIE.

In de *Soeara Oemoem* van 13 Juni laat ook „Linea Recta" zijn meening hooren over de pestbestrijding in het Garoetsche. Z.i. moeten de klachten en het verzet inzake de miltpunctie voornamelijk geweten worden aan de wijze van optreden der met de toepassing daarvan belaste personen. Het zijn niet steeds doktoren, doch ook mantri's en somwijlen Europeesche gepasporteerde militairen, van wie geen fijn gevoel kan worden verwacht en die de huizen in en uit loopen vooral van de arme lieden. Schr. wenscht hierop de aandacht te vestigen, omdat hij klachten over dergelijk optreden vaak van de menschen zelven gehoord heeft, ook al wil hij ze niet voor de volle 100% voor waar aannemen. Verder worden door de menschen geloofsbezwaren naar voren gebracht, en die hebben geleid tot de door de blanke pers geuite vermoedens van opruïng door de volksvereenigingen, met name de P.S.I.I. Gelukkig wordt de meening van het betrokken blad door de Regeering en het Bestuur nooit bepaald au sérieux genomen, zoodat er niets gebeurd is, maar schr. betreurt toch dat toen op een openbare vergadering te Bandoeng de P.S.I.I. tegen die beschuldiging opkomen wilde, de politie den spreker het woord ontnam. Het treft de menschen, dat het betrokken blad wel vrijelijk de miltpunctie op een openbare plaats kon bespreken, doch de terzake beschuldigde niet. Schr. weidt verder uit over de vele vonnissen als gevolg van het verzet tegen de miltpunctie, om dan vooral te wijzen op het feit, dat deze maatregel ter bestrijding van het pestgevaar alleen van toepassing is op Inheemschen en Chineezen, niet op Europeanen. Deze onderscheiding naar de huidskleur heeft plaats ongeacht de maatschappelijke standing en hygienische levenswijze der betrokkenen. Door een geneesheer zou dit den schrijver bevestigd zijn. Indien de Regeering er zorg voor droeg, dat de maatregel op alle rasgroepen zonder onderscheid werd toegepast, zou naar schr. meent het vertrouwen der bevolking in de billijkheid daarvan gewonnen worden. Verder zou schr. gaarne zien, dat

lijken van volgens doktersverklaring niet aan pest overleden personen ongemoeid werden gelaten. Zooals het nu is, gaan allerlei verhalen over de miltpunctie rond, die in hun geheel de meening doen postvatten, dat de Regeering blijkbaar de bevolking met voorbedachten rade vermoorden wil.

Indien de Pasoendan Makasser was, of Atjeh, Tapanoeli dan wel de Minangkabau, zou het volk naar schr. gelooft al in opstand gekomen zijn en zouden door de gebrekkigheid der bepalligen veel bloed en menschenlevens verloren zijn gegaan en ..... de blanke pers weer volksleiders naar Digoel of elders hebben laten verbannen .....

Het zenden van den Minangkabauschen geneesheer, die eenige lezingen over Islam en miltpunctie gehouden heeft, naar de peststreek acht schr. nog geen afdoenden maatregel. De groote fout zit niet in de geloofskwestie, doch in de onvoldoendheid der bepalingen. Bovendien acht schr. den dokter niet voldoende bekend met de zeden en gewoonten van de streek, hetgeen van niet weinig belang is.

Schrijver toont verder door cijfers aan, dat het aantal sterfgevallen door pest van 1930 af tot heden, in Bandoeng, Tasikmalaja en Garoet, een steeds stijgende lijn vertoont en stelt in verband hiermede de vraag, hoeveel op de begrooting voor de bestrijding van het pestgevaar is uitgetrokken. Deze vraag acht hij belangrijker dan die van den vertegenwoordiger van Pasoendan in den Volksraad, die slechts een wijziging der miltpunctie-ordonnantie wilde.

DE VOLKSBEWEGING

In *Sikap* van 15 Juni wordt de aandacht gevestigd op het ontstaan van een nieuwe coöperatieve politieke beweging in Tapanoeli als gevolg van de 28 Mei te Taroetoeng gehouden Inh. journalistenconferentie, een beweging welke het blad kwalificeert als gericht tegen de linksche beweging op Sumatra. Op gemelde conferentie werd namelijk eenstemmig de meening uitgesproken dat het voor het heil van land en volk van Tapanoeli niet dienstig zou wezen, radicale en non-coöperatieve vereenigingen in het leven te roepen; men moest eerde ijveren voor de oprichting van een politieke partij zonder geloofstendenz en coöperatief en liberaal van beginsel, teneinde op parlementaire wijze te kunnen samenwerken. Spoedige oprichting werd gewenscht geacht ter voorkoming van het binnendringen en verder uitbreiden van non-coöperatieve en radicale bewegingen. Wat voor Java goed kon wezen, was het nog niet voor Tapanoeli, waar de bevolking in ontwikkeling ten achter is.

De schrijver, Abd. S., merkt op, dat die menschen in hun actie apart staan van de „sana"-groep en zich verwijderd houden van de „sini"-groep; zij vormen dus een nieuwe partij, die schrijver betitelen wil met den naam „kaoem s i t o e". Hij zegt ten slotte, dat die „sitoe"-menschen blijkbaar van gevoelen zijn, dat de reactie van de „boeto tjakil" en de „boeto timang" van de N.I.F.O. en andere sana-partijen niet voldoende is.

Door de *Sinar Deli* werd reeds in het nr. van 6 Juni tegen deze nieuwe actie gewaarschuwd. Het blad gaf als zijn meening, dat het argument omtrent het te lage ontwikkelingenspeil der Tapanoeliërs heel zwak en aanvechtbaar is. De conferentie heeft met haar resolutie feitelijk den handschoen toegeworpen aan de Permi en Partindo, die in Tapanoeli reeds afdeelingen hebben gesticht. Hiertegen meent het blad niet genoeg te kunnen waarschuwen. Afgezien van het vorenstaande is het ook niet goed te keuren, dat journalisten aan actieve politiek doen.

Batavia 24 Juni 1933

LIJST

VAN IN DE INHEEMSCHE TALEN VERSCHIJNENDE BLADEN

(Bijgevoegd eenige bladen in 't Nederlandsch en Arabisch)

GODSDIENSTIGE BLADEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode	Bijzonderheden
Mohammedaansch					
Java					
Pembela Islam	M.	Bestuur	Bandoeng	maand.	Comité Pembela Islam
Al Imtisal	S.	R. H. M. Saleh (Memed)	Tasikmalaja	3 x p.m.	Perk. Goeroe Ngadji
Tjahja Islam	„	Red. comm.	Garoet	maand.	„Ahli Soennah Waldjama'ah"
Al Moe'min	„	N. Aboebakar	Tjiandjoer	halfm.	
Soeara Persjarikatan Oelama	M.	Red. comm.	Madjalengka	maand.	Pers. Oelama
Bintang Islam	„	M.D. Dachlan	Pekalongan	weekbl.	Alg. Islam
Dewan	„	Maradja Sayuti Loebis	Jogja	maand.	Islam-zending
As Siasah	„	Samsoe Hadiwijata	Solo	halfm.	Uitg. Boekh. Ab. Sitti Sjamsijah
Tarich Islam	„	Abdullah 'Aidid (Caïro)	„	maand.	id.
Risalah Ahmadijah	„	M. Ng. Djojosoegito	„	„	Ahmadijah
Risalah Islam	„	Samsoe Hadiwijata	„	„	Ahmadijah Lahore
Swara Islam	„	Abdulkarnen Soerjodipoetro	Semarang	„	M. D. Semarang
Al Haq	„	A. S. Mansoer Ghazali	Temanggoeng	„	Penghoeloe-org.
Soeara Persatoean	„	H Oesman b. H. M. Amin	Soerabaja	„	P. A. I. B.
Buitengewesten					
Berlomba	M.	R. Noerfea	Palembang	maand.	
Islam	„	Ahmad Nuruddin	Padang	„	Ahmadijah Qad.
Annoer	M.	B. S. Zakaria	Pariaman	3 x p.m.	P. M. T. I.
Ahloe'ssoennah Wa'ldjamaah	„	Mahmoed Pauzie	P. Sidempoean	maand.	P. M. T.
Al Haromein	„	H. Mahmoed Pauzi	„	halfm.	
Al Wafd	„	St. M. Joesoef Samah	Makassar	maand.	Comité Al Wafd
Pemoeda	„	Red. comm.	„	halfm.	J. . B. afd. Makassar
Tentara Islam	„	Mansoer Al Jamani	„	maand.	Comité Tentara

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Protestantsch					
Java					
Keperloean Kita	M.	A. Tahija	Jogja	halfm.	Chr. Lectuurfonds „Penaboer"
Martha-Maria (vr. bijlage K. K.)	„	Mevr. A. Tahija-Pattiradjawane	„	„	„
Mardi Rahardja	J.	Z. H. Soeseno	Magelang	maand.	
Pengadjar Christen	M.	R. S. Martosendjojo	„	„	P. G. C.
Sebidji Sawi	„	H. A. Warouw	Semarang	„	Evangel. Gem., met maand. bijl. „Oetoesan Geredja"
Woersitagama	J.	K. v. Dijk	Probolinggo	„	Zend. Geref. K.
Tameng Iman	„	H. B. „Santoe Pauloes"	Soerabaja	„	Org. Inl. Kathol. Schepelingen K. M.
Buitengewesten					
Masehi Ambon	M.	Joh. Tupamahu	Ambon	halfm.	Chr. Ambonsche Volksbond
Pedoman Kehidoepan	„	W. H. Tutuarima	„	maand.	Prot. Kerkgen. Molukken
Pemimpin Zaman	„	Red. comm. (E. Katoppo e. a.)	Tomohon	„	Ned. Zend. Gen.
Merga si Lima	B.	Laoe Si Momo	Sibolangit	„	„
Bendera Kita	M.	J. Siahaan	Pematang Siantar	weekbl.	Org. Inl. Chr.
Brita Bahalap	D.	G. Schwarz	Bandjarmasin	halfm.	Basler Missions Ges.
Sedar	M.	Ch. M. Pandy	Koepang	maand.	Org. „Bentara Masehi"
Taman Masehi	„	J. D. Ngilli	„	„	
Katholiek					
Java					
Soeara Katholiek	M.	I. Kasimo	Jogja	tiend.	P. P. K. D.
Swara Tama	J.	A. Djajasepoetra	„	weekbl.	P. K. W.
Buitengewesten					
Bintang Timoer	M.	R. K. Missie	Ndona	maand.	R. K. Missie
Geredja Katholiek	„	R. K. Pastorie	Menado	„	„

JEUGDBLADEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Godsdienstige					
Correspondentieblad	N.	Soepratolo	Jogja	maand.	Moslim Broederschap
Het Licht	N.M.	Joesoef Wibisono	Batavia	„	J. I. B.
Moeda Kristen Djawi	M.J.N.	S. Reksaprajitna	Jogja	„	Org. Jav. Chr. jongel.
Omhoog	N.	—	Menado	„	Org. Jeugdraad (Prot.)
Vereenigingsorganen					
Indonesia Moeda	M.	Red. commissie	Batavia	maand.	Jeugdbond „Indonesia moeda"
Garoeda	„	„	Buitenzorg	„	id. afd. Bogor
Garoeda Semeroe	„	„	Soerabaja	„	id. afd. Soerabaja, Probolinggo en Blitar.
Garoeda Merapi	„	„	Jogja	„	id. afd. Soerakarta, Mataram, Klaten, Magelang en Poerworedjo.
Indonesia Raja	„	Red. comm.	Batavia	„	P. P. P. I.
Ons Maandblad	N.	Com. P. A. M. S.-H. I. K.	Bandoeng	„	Osvia
Pelita	M.	Red. comm.	Soerabaja	„	org. O. P. I.
Soerat Parsaoran	B.N.	Dr. E. Verwiebe	Taroetoeng	„	Hoeria Kristen Batak
De Jeugd	N.	Mej. Bidasari, Kasajangan	Gorontalo	„	Org. R. I. J. V.
Sendjata Pemoeda	„	Alg. Secr. dep. Pemoeda, P. S. I. I.	Garoet	„	Siap en P. M. I.
Padvinderij					
Madjallah Pemimpin	M.	Red. comm.	Batavia	maand.	K. B. I.
Pandoe	„	Het Hoofdkwartier	„	„	K. B. I.
Kepandoean di Indonesia	„	Abd. Moehni	Bandoeng	„	Verg. „Pandoe Indonesia"
Kinderbladen					
Pangatik	S.	Red. comm.	Bandoeng	maand.	jeugd-lectuur Instituut Karang Kapoetran
Siswa Tama	J.	S. Sindhoepramana	Jogja	„	leerl. Zend.H.I.S.

VROUWENBLADEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Isteri	M.	Red. Commissie	Soerabaja	maand.	P. P. I. I.
Sedar	„	Hfdbest. Isteri Sedar	Batavia	„	Org. Isteri Sedar
Soeara Aisjijah	„	Red. comm.	Jogja	„	**Aisjijah (M. D.)**
Koemandang Wadija Wanita	J.	**J. M. Nortier Gunning**	Malang	„	Pakemp. Wanito Roekoen Santoso
Widoeri	N.	Mevr. F. A. Volkers-Schippers	Semarang	„	voor Inl. meisjes en vrouwen
Pena-Istri	S.	Red. comm.	Garoet	„	**org. P. N. S.**
Pedoman Isteri	M.	Mevr. Datoe' Toemenggoeng	Batavia	„	
Soeara Iboe	„	Best. ver. Soeara Iboe	Sibolga	„	org. Soeara Iboe

VAK- EN VAKVEREENIGINGSBLADEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Binnenl. Bestuur					
De Bestuursgids	N.	Red. comm.	Batavia	maand.	Org. Inl. Ambt.
Pemimpin	M.N.	M. Soetardjo	„	„	Org. P. P. B. B.
Medan Politie Boemipoetera	M.	S. Atmosoewarno	„	„	Org. I. P. B.
Onze Bode	N.	Hoofdbest.	Semarang	„	Org. V. A. I. B.
Pangreh Prodjo	J.M.	R. M. T. Kartowadono	Solo	halfm.	Prangreh-Prodjo Bond
Onderwijs					
Persatoean Goeroe	M.	**Soeraadiwidjaja**	Batavia	tiend.	Org. P. G. H. B.
Hadi Biwara	J.M.	R. S. Hardjohadisewojo	Jogja	maand.	Org. P. G. K.
Sinar	M.	Red. comm.	Solo	halfm.	Hb. P.G.B. afd. Uitgeverij-Comm.
Siadji Panoetoeri	B.	**M. R. Simandjoentak**	Lagoeboti	halfm.	Persahataan Goeroe Kristen Batak
Sopan	M.	B. Warouw	Menado	maand.	Org. P.G.G.R.M.
Leger en Marine					
Reveille	M.	Bondsvoorzitter	Batavia	maand.	P. M B.
Amboinees (De)	„	**H. B. (Titaley voorz.)**	Mr. Cornelis	onger.	Verg. Ambon korp. en sold.
Oentoek Keperloean Kita	„	**Red. commissie**	Bandoeng	maand.	Verg. Inl. O. O.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Pewarta Militair	M.	N. Runtukahu	Malang	maand.	Org. Pers. Minahassa afd. Malang
Soeara Militair Minahasa	„	A. W. Tangkere	Tjimahi	„	Org. Perserikatan Minahasa
Pedoman Kita	M.N.	Comm. v. Red.	Soerabaja	„	Bond Inl. Chr. marine-personeel b.d.r.v. Officier
Sinar Laoetan	„	Red. Commissie	„	„	Inl. Marinebond
Div. Landsdiensten					
Soeara L. I. B.	M.	Djojodihardjo	Modjokerto	tweem.	Org. L. I. B.
Kareta Api	„	Red. comm.	Bandoeng	maand.	Org. P. B. S. T.
Orgaan	„	Red. comm.	Semarang	„	's Landsk. Bond
Soeara P. K. V. B.	„	Red. comm. (Boedi Ardjo e. a.)	Tasikmalaja	„	Org. P. K. V. B.
Doenia Pegadaian	„	H. O. S. Tjokroaminoto	Jogja	halfm.	Org. P. P. P. H.
Soeara Pegawai Garam H. B.	„	R. M. Soerjopranoto	„	maand.	Org. P.P.G.H.B.
Soeara P. V. K.	J.M.	S. Siswohardjono	„	„	P. V. K.
Vamola	N.	Hoofdbestuur	Solo	tweem.	V.A.M.O.L.A.
Soeara Pegawai Centrale Kas	M.	Ki Hardjosemedi	Madioen	maand.	P. P. C. K.
Postblad (Het)	M.N.	Red. comm.	Soerabaja	„	Org. Midpost
Soeara Kadaster	M.	Red. comm. H. B.	„	„	Org. Kadasterbond
Soeara V.I.P.I.W.	„	R. P. Soeroso	Modjokerto	„	Org. V. I. P. I. W.
Pertimbangan	„	A. Rachman	Padang	„	V. B. S. T. O. L.
Soeara Regie	„	Abdullah Loebis	Medan	„	O.R.B. buitengew.
Landbouwbladen					
Dewi Sri	J.	Landbouwvoorlichtingsdienst	Jogja	maand.	Org. Landbouwvoorlichtingsd.
Sinar Tani	J. Mad.	„ „	Bondowoso	„	„ „
Soeloeh Peroesahaan Tanah Tani	M.	„ „	Palembang	„	„ „
Pemimpin Tani	„	„ „	Padang	„	„ „
Laonroema	„	„ „	Balige	„	„ „
Pedoman Tani	Boeg.	„ „	Makasser	„	„ „
Tani Maloeka	M.	„ „	Tondano	„	„ „
	„	„ „	Ambon	„	„ „

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode	Bijzonderheden
Andere bonden					
Sopir	M.	Red. comm.	Jogja	maand.	Chauffeursorg.
Soeloeh Kita	„	Gitosajono	Semarang	„	Inl. ambt. Gem. Semarang en Soerabaja.
Soeloeh Marga	„	Vereenig. bestuur	Palembang	„	Centraal Kant. Margakassen
Pelita Marga	„	id.	Tdj.Karang	„	id.
Soeloeh Hoekoem	„	J. A. Dengah e. a.	Soerabaja	halfm.	Bond v. Zaakwaarnemers

NIEUWSBLADEN EN PERIODIEKEN IN DE BUITENGEWESTEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode	Bijzonderheden
Noord-Sumatra					
Atjeh					
Goebahan Atjeh	M.	T. Mohd. Alie	Kotaradja	weekbl.	„Comité Kesadaran"
Soeara Atjeh	„	T. M. Oesman	Sigli	halfm.	Nationalistisch
Deli					
Abad ke XX	M.	Djamaloeddin (Adinegoro)	Medan	weekbl.	Beh. bij Pew. Deli
Pewarta Deli	„	Djamaloeddin (Adinegoro)	„	dag.	Nationalistisch
Setia Bangsa	„	I. Nababan	„	weekbl.	id
Sinar Deli	„	Mangaradja Ihoetan en Hassan 'noel Arifin	„	dag.	id.
Zaman Kita	„	U. Pardede	Pematang Siantar	2 x p.w.	—
Bataklanden					
Bintang Batak	B.M.	Gr. Philemon Siagian	Balige	weekbl.	Rijnsche Zend.
Pardomoan Batak	„	F. Hoetadjoeloe	Taroetoeng	„	Liberaal
Surya	M.	St. Pangoerabaän (Dir.)	Sibolga	dag.	
West-Sumatra					
Berita	M.	Roestam St. Palindih	Padang	dag.	Liberaal
Medan Ra'jat	„	Iljas Jacoub	„	tiend.	Permi
Semangat Pemoeda	„	Red. comm.	„	maand.	„Islamic College"
Tjaja Soematra	„	Sampono Radja	„	dag.	Liberaal
Berita Kt. Gedang	„	B. A. Moezir	F. de Kock	maand.	Adat
Soeloeh Saudagar	„	Roestam St. Palindih	„	„	Handelarenverg.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Zuid-Sumatra					
Berita Benkoelen	M.	Arie Soeal Siregar	Benkoelen	weekbl.	
Pertja Selatan	„	Bratanata	Palembang	3 x p.w.	Liberaal
Bangka					
Dian	M.	Taib Joesoef	Pkpinang	tiend.	Plaatselijk
Borneo					
Persatoean Minahassa	M.	S. T. Supit	Balikpapan	maand.	Pers. Minahasa
Bingkisan	„	Moh. Ramli	Bandjermasin	weekbl.	
Pantjaran Warta	„	„Melantik Djaja"	„	tiend.	Nation.
Soeara Kalimantan	„	A. A. Hamidhan	„	2 x p.w.	Borneo nation.
Sorak	„	Hadharijah	Samarinda	3 x p.w.	Borneo nation.
Celebes					
Barisan Kita	M.	D. Th. N. Lengkong	Makassar	halfm.	Org. Partai Selebes
Berita Baroe	„	J. A. Sasabone	„	tiend.	Liberaal
Pembeita Makassar	„	Huang Sung Chie	„	dag.	Neutraal
Fikirar	„	J. C. Weydemuller	Menado	2 x p.w.	Vrijz. dem.
Pertimbangan	„	A. Durand	„	halfm.	Nationaal
Pikat	M.N.	Red. comm.	„	maand.	P. I. K. A. T.
Soerat Chabar Minahasa	„	A. Kandou	„	halfm.	Loyaal
Pangkal Setia	M.	B. W. Lapian	Tomohon	„	Liberaal
Rayat Bolaäng Mongondouw	„	A. C. Manoppo	Kotamobagoe	„	
Bali					
Bhawanagara	Bal.M.	Njoman Kadjeng, Ktoet Widjinegara, Njoman Mas Wirijsutha	Singaradja	maand.	Balische cult.
Molukker					
Sinar Maloekoe	M.	D. Ajawaila	Ambon	tiend.	Amb. nat.
Oetoesan Timoer	„	A. A. Caffin	Koepang	halfm.	org. Perserikatan Timoer
Pewarta Timoer	„	S. Pooroe	„	tiend.	Indon. nat.
Sahabat Roemah Tangga	„	J. Sjioen	„	halfm.	
Tjermin Timoer	„	W. Toelle en A. A. Caffin	„	maand.	Timorsch nation.

NIEUWSBLADEN EN PERIODIEKEN OP JAVA EN MADOERA.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
West-Java					
Berita Betawi	M.	Achm. Joesoef	Batavia	dag.	Volksblad
Bintang Timoer	„	Parada Harahap	„	„	Liberaal
Kadjawen	J.	Bureau Volkslectuur	„	2 x p.w.	Gerïl. tijdschr.
Pandji Poestaka	M.	„ „	„	„	„
Parahiangan	S.	„ „	„	weekbl.	„
Daulat Ra'jat	M.	Red. comm.	„	3 x p.m.	„Golongan Merdeka"
Groote Oost	M.N.	Hoofdbestuur	„	maand.	M. P. V.
Mandailing	M.	Hoofdbestuur	„	„	Org. Persatoean Mandailing
Marhaen	S.	Maskoen	„	halfm.	„Kaoem marhaen"
Menara	M.	M. Zain Djambek	„	„	Nation.
Nasehat Dokter	„	Dr. Rivai	„	maand.	Geneesk. bl.
Padoman	„	Afd. Bestuur	„	halfm.	B. O. Batavia
Pasoendan	S.	Hoofdbestuur	„	maand.	Org. Pasoendan
Persatoean Indonesia	M.	Njonoprawoto	„	tiend.	Org. P. I.
Ra'jat	„	Red. comm.	„	maand.	P. R. I.
Soeara Merdéka	„	Red. comm.	„	3 x p.m.	Onafhankelijken
Soeloeh	„	Red. comm.	„	maand.	Taman Siswa
Soeloeh Economi	„	Best. D. P. P. K.	„	„	D. P. P. K.
Passar Dagang	M.S.	Kongsi Passar Dagang	Soekaboemi	halfm.	Advert. bl.
Sinar Pelita	M.	Basoeki	„	tiend.	
Galih Pakoean	S.	Dir. S. Tanoewiredja	Tasikmalaja	2 x p.w.	Nation.
Banteng Priangan	„	Gatot	Bandoeng	weekbl.	rad. volksbl. (P. N. I.)
Fikiran Ra'jat	M.	Ir. Soekarno	„	„	Nat. volksbl.
Kaoem Moeda	„	Uitg. Vorkink	„	dag.	Neutraal
Oetoesan Andalas	„	„Soentiel"	„	maand.	Sarekat Soematera afd. Bandoeng
Orgaan Boedi Oetama	„	Tjokrosoeharto	„	„	B. O. afd. Bandoeng
Persatoean Hidoep	„	Soekirlan e.a.	„	„	Theosof.
Simpaj	S.	Red. comm.	„	halfm.	P. I.
Sipatahoenan	„	B. Soeraatmadja	„	dag.	Org. Pasoendan
Soeloeh Indonesia Moeda	M.N.	Ir. Soekarno	„	maand.	Indon. nat.
Succes	M.	O. Bureau „Republican"	„	„	
Midden-Java					
Nasib	M.	M. Soepardi	Poerwokerto	maand.	Org. Normaalschool-onderw.
Tjatoer Toenggal	J.	R. M. Soerjowinarso	„	„	Theosofisch

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Aksi	M.	Soemadhi Sastrodihardjo	Jogja	dag.	Nation. (P. I.)
Banteng Ra'jat	„	—	„	tiend.	P. N. I.
Lasjkar	„	Ladjnah Tanfidzijah P. S. I. I.	„	maand.	Off. org. P.S.I.I.
Menjala	„	Red. comm.	„	tiend.	rad. volksbl. (P. N. I.)
Oetoesan Indonesia	„	Dr. Soekiman, M. Hatta	„	dag.	Nat. arb. org.
Pengadjaran dan Pendidikan	„	Mas Wignjasoemarta	„	maand.	Ver. „Arti"
Petikan	J.	—	„	halfm.	
Poesara	M.	Secr. Opperraad	„	maand.	**Org. Taman**
Taman Siswa		Taman Siswa			Siswa
Sedio Tomo	J.	**A. S. Dwidjosarojo**	„	dag.	Nationalistisch
Adil	M.	Sjamsoeddin	Solo	„	Islam-nation.
Api Ra'jat	J.	Soetidjab Tjiptoprawiro	„	halfm.	P. N. I.
Boedi Oetama	M.	R. Noerngali	„	maand.	B.O.
Darmo Kondo	M.J.	**S. Koesoemodirdjo, S. Sastrokarjono**	„	dag.	nationalistisch
Kawroeh	J.M.	Red. comm. p/a R. Saronto Koesoemodirdjo	„	maand.	Org. Krido Watjono
Koemandang Ra'jat	J.	Hardjosoemitro	„	2 x p.w.	B. O. Volksbl.
Koemandang Theosofie	J.M.	Dag. Bestuur	„	maand.	Theosof. Loge
Poesaka Djawi	J.	**K. P. A. Hadiwidjojo**	„	„	**Java Instituut**
Timboel	N.	Sanoesi Pane	„	halfm.	**nationalistisch**
Sekarlati	J.M.	R. A. Siti Soendari Wongso Wadono	Bedji (Solo)	„	**Org. Pikoewat**
Marganing Karahajon	J.	M. Soeleman	Pekalongan	maand.	Theosofisch
Matahari	M.	Sarpinoedji	Tegal	weekbl.	
Bahagia	„	**M. Joenoes (dir. hfdred.)**	Semarang	dag.	**Liberaal**
Banjoe-Gégé	„	A. Dwidjotanojo	„	maand.	Indon. nat.
Rasa	„	**Tjoa Boe Sing**	„	„	Theosofisch
Tradjoe	J.	M. A. Machfoeld	Koetoardjo	„	Comité Wawatjan Oemoem
Oost-Java					
Mardi Kasantosan	M.J.	Soeradji	Madioen	tiend.	Theosofisch
Ra'jat Madioen	M.	adres Ngastino-str. 37	„	weekbl.	
Tjipta-Adji	J.	S. Wirosastro	„	maand.	Philosofisch
Kompas	M.	Sabdawijata	Magetan	halfm.	B. O.
Koemara	J.	S. Djojoprajitno	Soerabaja	maand.	
Panggoegah Ra'jat	„	—	„	tiend.	org. I. V. U.
Pengetahoean	M.	Red. comm.	„	maand.	Comité Al-Ma'arif

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Soeara P. B. I.	M.	Rooslan Wongsokoesoemo	Soerabaja	halfm.	P. B. I.
Soeara 'Oemoem	„	Tjindarboemi	„	dag.	P. B. I.
Sesoeloeh Oemoem	J.	R. P. Sosrokardono	„	2 x p.w.	
Soeara Timoer	M.	J. J. Bakker	„	maand.	Timorsch Verbond
Soeara Soerabaja	„	—	„	weekbl.	volksblad
S nar Pengetahoean	„	Istidjab	Modjokerto	maand.	
Soerat Minggoean	„	id.	„	weekbl.	uitg. van Sinar Pengetahoean
Soeara Kromo	J.	Red. comm.	„	tiend.	volksbl.

ARABISCHE BLADEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Hadramaut	A.	Dir. S. A. Almasjhoer	Soerabaja	2 x p.w.	Aloewieden
Al Jaum	M.	M. B. A. Alamoedie	„	„	Org. Wadhat al Arabijah

CHINEESCH-MALEISCHE BLADEN.

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Bintang Borneo	M.	—	Bandjarmasin	4 x p.w.	
Djawa-Tengah	„	Thio Soei Sen	Semarang	dag.	
Djawa Tengah Review	„	K. C. Chan	„	maand.	
Han Po	„	Jan Peng Tjoei	Palembang	dag.	
Hoakiao	„	Kwee Hing Tjiat	Soerabaja	halfm.	
Keng Hwa Poo	„	Tjia Djoe Tjiat	Menado	weekbl.	
Keng Po	„	Nio Joe Lan, Thio Tjin Lie	Batavia	dag.	
Keng Po (geïll.)	„	„	„	weekbl.	
Liberty	„	Ong Ping Lok	Soerabaja	maand.	
Madioen Sedar	„	Goei Poo An	Madioen	6 x p.m.	

Namen	Taal	Redactie	Plaats van uitgifte	Periode van uitgifte	Bijzonderheden
Orgaan der Centrale Chung Hsioh	N.	Red. comm.	Malang	tweem.	
Orgaan Hua Chiao Tsing Nien Hui	M.	Red. comm.	Soerabaja	maand.	
Panorama	„	Mr. Phoa Liong Gie (Dir.)	Batavia	weekbl.	(v.d. Siang Po)
Pelita Andalas	„	J. Koning	Medan	dag.	
Pewarta-Soerabaja	„	Tjiook See Tjioe	Soerabaja	„	
Populair	„	Tan Biauw Kie	Kediri	maand.	
Siang Po	„	Saeroen	Batavia	dag.	
The Owl	„	Fang Chuan Kee	„	maand.	
Timoer	„	Tjoa Kim Tjeng	Bandoeng	„	
Radio	„	Oei Tien Djin	Padang	dag.	
Sin-Po	„	Kwee Kek Beng	Batavia	„	
Sin Po (geïll.)	„	Red. dagbl. S. P.	„	weekbl.	
Sin Tit Po	„	Liem Koen Hian	Soerabaja	dag.	
Sinar-Sumatra	„	Jap Gim Sek	Padang	„	
Soemanget	„	R. Toenggono	Bandoeng	2 x p.w.	Chin.-Indonesisch
Tjahaja-Timoer	„	Kh. K. Kwee	Malang	3 x p.w.	
Warna Warta	„	Tan Hoa Bouw	Semarang	dag.	

Weltevreden, 7 Januari 1933.

Verklaring der afkortingen.

A — Arabisch; *B* — Bataksch; *Boeg.* — Boegineesch; *D* — Dajaksch; *J* — Javaansch; *M* — Maleisch; *Mad.* — Madoereesch; *N* — Nederlandsch; *S* — Soendaneesch.

A. G. G.	— Aboean Goeroe-Goeroe (Vereeniging van onderwijzers)
B. I. A.	— Bond Inl. Ambtenaren
B. O.	— Boedi Oetomo
C. A. V.	— Chr. Ambonsche Volksbond
C. P. P. B. D.	— Comité Perasaan Pendoedoek Boemipoetera Djokja (Comité voor de meening der Inl. ingezetenen van Djokja)
C. S. P.	— Christelijke Staatkundige Partij
C. S. P.	— Comité Soeara Perdamaian, Makasser
D. P. P. K.	— Dewan Perniagaan Persatoean Kita
H. K. B.	— Hatopan Kristen Batak (Ver. v. Christen Bataks)
H. K. S.-Bond	— Hoogere Kweekschool Bond
H. W.	— Hizboel Wathan, padvinderij van Moehammadijah
I. B. A.	— Inl. Bestuurs Ambtenaren
I. M.	— Indonesia Moeda
I. N. O. T. S.	— Instituut Nasional Onderwijs Taman Siswo, Medan
I. N. S.	— Indonesisch-Nederlandsche School, Kajoetanam
I. P. B.	— Inlandsche Politie Bond
I. V. B.	— Inl. Vaccinateurs Bond
I. V. U.	— Indonesische Volks-Universiteit
J. I. B.	— Jong Islamieten Bond
J. J.	— Jong Java
J. S. B.	— Jong Sumatranen Bond
K. B. I.	— Kepandoean Bangsa Indonesia
K. I.	— Keoetamaan Isteri, Medan
L. I. B.	— Lands Inkomsten Bond
M. B.	— Mardi Bekso, Jav. Kunstverg., Medan
M. D.	— Moehammadijah
Midpost	— Ver. v. Middelbaar Postpersoneel
M.O.O.P.S.I.	— Madjelis Oeroesan Oeang Partai Sarekat Islam (Financiën-departement der P. S. I.)

M. P. V. — Moluksch Politiek Verbond
M. S. — Mardi Kasantosan, Coöper. ver., Medan
Natipij — Nationale Islam Padvinderij
N. I. V. — Nederlandsch-Indonesisch Verbond
N. O. — Nahdlatoel Oelama
O. P. I. — Oesaha Pemoeda Indonesia
O. R. B. — Opium Regie Bond
Osvia — Opleidingsschool voor Inl. Ambtenaren
P. A. I. B. — Pergerakan Alam Islam Borneo
P. B. I. — Persatoean Bangsa Indonesia (eertijds Indonesische Studieclub)
P. B. M. T. S. — Persatoean Bekas Moerid Taman-Siswo (Verg. van ex-leerlingen der Taman-Siswoscholen)
P. B. S. T. — Perhimpoenan Beamte Spoor dan Tram
P. C. P. — Productie Coöperatie „Pendowo"
P. E. B. — Politiek Economische Bond
Permi — Persatoean Moeslim Indonesia, Padang
P. G. B. — Perhimpoenan Goeroe Bantoe (Hulponderwijzersbond)
P. G. G. — Perserikatan Goeroe Christen
P. G. G. A. — Perserikatan Goeroe² Atjeh (Ver. v. Atjehsche onderw.)
P. G. G. R. M. — Perserikatan Goeroe-Goeroe Residentie Menado (Ver. v. Christelijke onderwijzers in Menado)
P. G. H. B. — Perserikatan Goeroe Hindia Belanda (N. I. Onderwijzersbond)
P. G. K. — Pakempalan Goeroe Kasoeltanan
P. I. — Pemoeda Indonesia (Jong-Indonesië)
P. I. — Partai Indonesia
Pikat — Pengasih Iboe Kepada Anak Toeroenan (Geschenk der moeders aan de nakomelingen; de Minahassische vrouwenver.)
P. K. J. — Perserikatan Kaoem Journalist
P. K. V. B. — Perhimpoenan Kaoem Verplegers(sters) dan Vroedvrouwen Boemipoetera
P. K. W. — Poesoro Katholiko Wandowo (Sociale Kath. vereeniging)

P. M. — Perserikatan Minahasa
P. M. B. — Persatoean Militair Boemipoetera dibawah pangkat Onder-Off.
P. M. I. — Pemoeda Moeslimin Indonesia (jeugdver. van de P. S. I. I.)
P. M. T. — Persatoean Moeslimin Tapanoeli
P. M. T. I. —
P. N. I. — Pendidikan Nasional Indonesia
P. N. S. — Pena Nasional Sedar, Garoet
P. P. A. B. — Perkoempoelan Personeel Afdeelings Banken
P. P. B. — Perserikatan Pegawai Boschwezen
P. P. B. B. — Perserikatan Pegawai Bestuur Boemipoetera (Ver. Inl. B. B.-ambt.)
P. P. C. K. — Persatoean Pegawai Centrale Kas
P. P. G. H. B. — Persarekatan Pegawai Garam Hindia Belanda
P. P. I. I. — Perikatan Perkoempoelan Isteri Indonesia (Verbond v. Indon. vrouwenver.)
P. P. K. D. — Pakempalan Politiek Katholiek Djawi (Pol. ver. van Javaansche Katholieken)
P. P. M. D. — Persatoean Pengoeroes Mesdjid Djami', Makasser
P. P. P. H. — Perserikatan Pegawai Pegadaian Hindia (Ind. Pandhuisbond)
P. P. P. I. — Perhimpoenan Peladjar-Peladjar Indonesia (Indonesische Studenten-Unie)
P. P. P. K. I. — Persatoean Perhimpoenan Politiek Kebangsaan Indonesia (Federatie van Indon. nation. politieke ver.)
P. R. I. — Partai Rakjat Indonesia
P. S. D. — Perserikatan Soedara Dokteran (verg. verplegers en verpleegsters b. d. zendingshospitalen)
P. S. I. — Partai Sarekat Islam
P. S. I. I. — Partai Sarekat Islam Indonesia
P. S. S. I. — Persatoean Sarekat Sekerdja Indonesia
P. S. P. T. R. — Persatoean Sekerdja Post-, Tel.- en Radiodienst

P. V. K.	— Persatoean Verpleegsters-vroedvrouwen-verplegers Kristen
P. V. P. N.	— Persatoean Vakbonden Pegawai Negeri
R. I. J. V.	— Rekso-Soerjo Instituut Jeugd-Vereeniging
S. A.	— Sarekat Ambon
S. I. G. A. B.	— Semarangsche Inheemsche Gemeente-Ambtenaren Bond
S. K. I. S.	— Sarekat Kaoem Iboe Soematera (Sumatraansche Vrouwenbond)
V. A. I. B.	— Vereeniging Ambtenaren Inl. Bestuur
V.A.M.O.L.A.	— Vereeniging van Ambtenaren v.d. Middelbare Opleiding v.d. Landbouw en Aanverwante diensten
V.B.S.T.O.L.	— Vereeniging Boemipoetera Spoor, Tram, Ombilinmijnen dan Landsautomobieldiensten
V. I. P. I. W.	— Vereeniging Inl. Personeel Irrigatie, Waterstaat dan Waterschappen
V. I. B. A.	— Vereeniging Inl. Bestuurs Ambtenaren